

Pahāti sabab sulat si Paul si me' a'a Pilipihin

Puweblo Pilipihin la'i si Makedoniya, dambuwa' probinsiya si lahat Girik. Puweblo hadje miya'an duk ekka a'a bangsa Roma patenna' isab la'i.

Magusihat si Paul la'i si Pilipi tagna'ne tekka si Makedoniya. Sabab pagusihat si Paulin, ekka a'a kahagad pu si Isa Almasi. Pagen te'ed sandelde pu si Isahin. Malasa siye pu si Paul duk kalasahan si Paul isab siye. Daran iye pī nindew siye la'i si puweblo Pilipi. Tinabangan isab we' de si Paul.

Pagkale me' masandel pu si Isa la'i si Pilipihin we' takalabusu si Paul, dina'ak we' de dangan me' sawe'den, inēnan Epaprode pī nabangan iye. Mabo'o isab siye sīn pu si Paul paggastune. Hangkan hep nulat iye pī si siye magsampū'-sāmat sabab tabang pinabo 'ohande si iyehin. Si sulatne inin sinessa'an siye we' ne dina'ak pinapagen sandelde pu si Isa Almasihin. Pa'inne subey siye magkēg bisañ siye dem kasusehan duk kasigpitan. Sinessa'an isab siye dina'ak hinalli'an te'ed me' guru magdusta'in.

Sulat si Paul si me' a'a Pilipihin

1

¹ Sulat inin amban si Paul duk Timoteo, me' dara'akan Isa Almasi. Pasampay kami inin piyu si ka'am kēmon me' masandel pu si Isa Almasi malu'u si lahat Pilipihin duk sampay si me' bahi'bin duk si me' tabangbin.

² Karayaw ka'am luwal ipat Samaten bi Tuhanin duk Panuhutanten bi, si Isa Almasi. Karayaw isab ka'am urungande kasanyangan dem ateybi.

Magsukul si Paul duk ngampun-ngampun

³ Hadje pagsukulku si Tuhanin kahaba' ka'am tapikilku. ⁴ Duk kahaba' ku ngampun-ngampun si Tuhan para si ka'am, kēgan te'ed dem ateykun, ⁵ pegge' ta'essebku bang sa 'ingge panabangbi aku magmahalayak aka-aka mahāp sabab Isa Almasihin. Kemuwe tagna' sandel ka'am pu si Isa Almasi sampay ma'in, tinabangan ne ku pa'in we' bi.

⁶ Pegge' Tuhanin hep managna'an hinangne mahāp inin lu'u dem ateybi, kabugtu'anku we' ga'i dehenganne hinangne inin samanta'an ga'i pe ta'abut ellew pabalik Isa Almasi mapitu si dunyahin. ⁷ Patut ka'am pikilku pegge' tu'u ka'am dem ateyku. Pegge' bisañ ku magmahalayak atawa mēbbegan aka-aka mahāpin, duk bisañ baytuku ne tu'u dem kalabusu, tumuhut du ka'am si aku si hinang pinangurung Tuhan si akuhin pegge' tinabangan ku we' bi. ⁸ Tuhanin saksi'kun we' to'o pina'inku inin, we' asal ngeseseb ku te

'ed si ka'am pegge' lasaku si ka'amin kuwe' isab lasa Isa Almasi si ka'amin.

⁹ Pāku-pākuku si Tuhan karayaw pasōng pe te'ed paglasa-ilašabin. Karayaw isab we' pasōng pangata'ubi sabab Tuhanin. Duk ine-ine tekka si ka'am karayaw urunganne ka'am kata'u,¹⁰ supaya tapa'ilbi bang ine asal tamanan mahāp subey hininangin. Manjari sutsi ateybin duk ga' niya' a'a nalla' ka'am pagtekka ellew pabalik Isa Almasi pitu si dunyahin.¹¹ Hatulanbin hāp ne te'ed pegge' tabangan Isa Almasi ka'am. Manjari pagkite me' a'ahin hatulanbi mahāpin, pahadjede duk pudjide Tuhanin.

Pangalabusu si Paulin mole' si kahāpan

¹² Me' kapungtina'ihanku masandel pu si Isa Almasihin, kabaya'ankun we' kata'uhanbi du we' kēmon ma'umantag si akuhin mole' si kahāpan du. Pegge' pasōng palatag aka-aka mahāp sabab si Isa Almasihin.¹³ Sabab pangalabusu aku inin kēmon me' guwaldiya si astana' sultanin duk kēmon me' sinduwe matu'uhin isab ngata'u ne we' pu'unku kinalabusu sabab panuhutku Isa Almasihin.¹⁴ Duma'in hadja miya'an. Sabab pangalabusu akuhin ka'ekkahan me' pungtina'ite bi masandel pu si Isahin ngabasag sandelde si Panuhutanin Isa Almasi, duk pasōng pe siye bahani duk ga' niya' talew-talewde magmahalayak lapal Tuhanin.

¹⁵ To'o niya' siye magmahalayak sabab si Isa Almasi pegge' ngimbū siye si aku duk baya' siye ngalindihan aku. Saguwa' niya' isab magmahalayak pegge' asal kabaya'anden we' ngata'u me' a'ahin sabab Almasi.¹⁶ Magmahalayak siye inin hawal lasade si akuhin pegge' kata'uhande we' tapene' ku we' Tuhanin supaya bēbbeganku aka-aka mahāpin.

¹⁷ Saguwa' me' sinduwehin, iye mangimbūhan akuhin, duma'in hangkan siye magmahalayak we' dambūs-būs ateyden, saguwa' magmahalayak siye supaya siye pinahadje we' a'a. Duk kabaya'anden we' sabab hininangde inin katambahande kasusehankun tu'u dem kalabusu.

¹⁸ Saguwa' ga'i ne maka'ine! Hāp sababnen atawa ga'i, basta tamahalayak hadja sabab Isa Almasi, kēgan ne ku te'ed.¹⁹ Duk magkēg ne ku pa'in pegge' kata'uhanku we' pinaluwas du ku amban kalabusu inin pegge' luwal ka'am ngampunan aku duk pegge' tinabang ku we' Niyawa Tuhanin.²⁰ Asal iye te'ed kabaya'ankun duk inase-asekun we' ga'i ku te'ed dapat si hinang pinasuku' Tuhan si akuhin. Bang du si' ku luwal bahani magmahalayak, lagi' ne kuwe'itu, supaya tapudji Isa Almasi sababku. Bang ellum pe ku atawa bang pinapatey ku, kabaya'ankun tapudji Almasi sababku.²¹ Pegge' bang aku, hangkan ku baya' ellum tu'u si dunya supaya tapudjiku ne pa'in Almasi. Saguwa' bang ku matey, na pasōng ne hāp si aku.²² Hāp isab bang taha'-taha' pe umulkun supaya ku kapaghinang namba pu si Isa Almasi. Ga'i kata'uhanku bang inggehin pinene'kun, ellum

ke atawa matey.²³ Kahunitan ku mikil. Baya' ku matey duk ku mura tapī pu si Isa Almasi pegge¹ pasōng inin hāp.²⁴ Saguwa' sabab ka'am gam pe ku ellum dahu² supaya ka'am tatabanganku.²⁵ Kabugtu'anku we³ subey pe ku nabangan ka'am hangkan kata 'uhanku we⁴ ga'i pe ku matey, saguwa⁵ tu'u pe ku si ka'am supaya tatabangante ka'am duk ngabasag pe te'ed sandelbi pu Isa Almasihin duk pasōng isab kēgbin.²⁶ Duk bang ne ku lu'u balik si ka'am, aku ne jān pamudjihanbi Isa Almasihin.

²⁷ Iye ma'importantehin we⁶ kawul-pi'ilbin ga'i pabidda⁷ amban me⁸ panolo⁹ dem aka-aka mahāp sabab Almasihin, supaya bang tabalik ku piyu mayaman ka'am atawa ga'i ne, takaleku du pa'in we¹⁰ magdambuwa¹¹ atey ka'am duk pamkilbin pateteg du pu si Isa duk inapasbin magtuhut ka'am mēbbegan aka-aka mahāp sabab si Isahin.²⁸ Da'a ka'am tinalew si me¹² mamantahan ka'amin. Pegge¹³ bang ka'am ga'i tinalew, tahātide du iyan we¹⁴ siye ileggahin duk ka'am inurungan umul ga'¹⁵ niya¹⁶ tamananne pegge¹⁷ Tuhanin manabangan ka'amin.²⁹ Sabab Isa Almasi niya¹⁸ kahāpan pinangurung si ka'am. Kahāpan miya'an duma'in hadja we¹⁹ sandel ka'am pu si Isa Almasi, saguwa²⁰ we²¹ nandal ka'am isab kasigpitan sabab sandelbi si iyehin.³⁰ Sabab sandelbi pu Almasihin magsandal ka'am kabinasahan kuwe²² akuhin. Matu'uhin takitebi me²³ kasusehan sinandalankun duk kuwe²⁴itu takalebi we²⁵ magsandal pe ku.

2

Almasi subey binatukanin

¹ Me¹ kapungtina²ihanku masandel pu si Isa Almasihin, kata'uhanku we³ pegge⁴ asal sandel ne te'ed ka'am pu si Isa Almasi asig ne ateybin. Duk pegge⁵ kata'uhanbi we⁶ malasa iye si ka'am hangkan ga'i ka'am suse. Pinagdambuwa⁷ me⁸ ateybin we⁹ Niyawa Tuhanin. Maglasa-ilasa ne ka'am duk ma'ase¹⁰ ka'am si pagkasibi masandel pu si Isahin.

² Hangkan hep pākuku si ka'am we¹¹ subey ka'am maglasa-ilasa duk magsulut-sulut ka'am duk magdambuwa¹² pamkil duk magdambuwa¹³ dem atey. Bang hinangbi inin, jukup ne kēgkun.³ Ine-ine hinangbi, da'a angutun bi mahadje dibi. Saguwa¹⁴ subey ka'am magdiyawa¹⁵ atey si sawe¹⁶bi duk subey luwal kimmatanbi sawe¹⁷bin langkew amban ka'am.⁴ Da'a hadja iye tapikilbin kahāpanbin, saguwa¹⁸ pikilun bi isab kahāpan me¹⁹ sawe²⁰bin.⁵ Pagateybin subey kuwe²¹ pagatey Isa Almasihin.

⁶ Asal ne iye Tuhan saguwa²² kuwe²³ ga'²⁴ miya'an mahalga²⁵ si iye

⁷ pegge²⁶ amban baya²⁷ne inambanan we²⁸ ne kēmon suku²⁹ si iyehin duk maglilla³⁰ iye manjari banyakaga³¹.

Duk manjari iye manusiya³² tu'u si dunya.

⁸Pagmanusiya' ne iye, ga' palangkewne dinen saguwa' diyawa' ateynen duk tinuhut we' ne kēmon panganda'akan Tuhan iyehin bisañ pe sampay matey iye ilansang diyata' olom.

⁹Iye hep inin sababnen hangkan iye pinalangkew te'ed we' Tuhanin duk ginellal iye palangkew amban kēmon,

¹⁰supaya kēmon mala'i si surga'in duk matu'u si dunyahin duk sampay kēmon me' pateyin pasujud mudji si Isa.

¹¹Duk kēmon siye magbennal du we' Isa Almasi asal tamanan malangkewin. Pa'inde iyan, "Isa Almasi, iye Panuhutanten bi kēmon." Duk sabab inin, tapudji du Samaten bi Tuhanin.

Danta' ninagan dunyahin

¹²Manjari me' bagayku, palu'uku si ka'amin, luwal tuhutbi usihatkun. Na pasōng ne pegge' ga' ne ku lu'u si ka'am, asal subey te'ed tuhutbi. Subey ka'am talew si Tuhan duk magmātabat si iye duk dangan-dangan ka'am magge'es ngubusan hinang tinagna'an Tuhan dem ateybin panimbulne ka'amin. ¹³Pegge' Tuhanin luwal ka'am tabanganne supaya ka'am ngatu nuhut kinabaya'annen duk supaya asal tahanangbi kinabaya'annen.

¹⁴Ine-ine subey hinangbi, hinangun bi duk da'a ka'am ngutu'-ngutu' atawa nganjawab, ¹⁵supaya ga' niya' la'at lu'u si ka'am duk ga' niya' nalla' ka'am. Ka'am me' anak Tuhanin, hangkan subey hāp lunglun kawul-pi'ilbin, bisañ ka'am tu'u si dunya patenna' diyaleman me' a'a libed duk la'atan. Ka'am dalil me' danta' tu'u si dunya. ¹⁶Subey ka'am ngurung danta' si siye, hātinan akahun bi si siye lapal Tuhan maka'urungan siye umul ga' tamanannen. Bang inin hinangbi asal kēgan ku manamal pagtekka ellew pabalik si Isa Almasi mapituhin pegge' kata'uhanku du we' hāp ka'ujudan paghinangku malu'u si ka'amin.

¹⁷Sandelbi pu si Isa Almasihin dalil kulubanbi si Tuhan makasulut iyehin. Awwalley a 'a magkuluban si Tuhanin subey isab mu'us ininum supaya ganap pagkulubannen. Bang ku upama pinapatey, laha'kun kuwe' dalil ininum binu'usan miya'an pegge' maglilla' ku matey bang iye kinabaya'an Tuhanin. Manjari, bang matey ku kēgan pe ku, duk kēgan ku kuwe' ka'amin. ¹⁸Damikkiyan isab, bang sa'upama ku matey subey ka'am kēgan kuwe' akuhin.

Si Timoteo duk Epaprode

¹⁹Bang amban kabaya'an Isa Almasi, Panuhutanten bi, da'akku sa' Timoteo piyu si ka 'am mura supaya pagbalik iye, kabo'ohanne ku aka sabab ka'am duk asig ateykun. ²⁰Si Timoteo du hadja dendangan matu'u magagal manamal kuwe' akuhin sabab ka'am.

²¹ Sinduwehin iye hadja tapikilden kahāpanden, duma'in sabab hinangde pu Isa Almasihin. ²² Saguwa' si Timoteo, kata'uhanbi du we' asal kapangandelan iye. Panabangne aku magmahalayak aka-aka mahāpin, kuwe' ne panabangne di samanen. ²³ Hangkan da'akku du iye piyu si ka'am pagkata'uhanku ne bang inumeyde si akuhin tu 'u. ²⁴ Ngandel ku si Panuhutanten bi si Isa Almasi we' tapiyu du ku isab si ka'am mura. ²⁵ Tapikilku isab we' subey ne da'akku balik piyu si ka'am pungtina'iten bi si Epaprode. Dina'ak hep iye we' bi pitu nabangan aku. Asal iye sawe'ku maghinang si Tuhanin duk sawe'ku mamēbbegan aka-aka mahāpin. ²⁶ Essebne te'ed ka'am duk batang te'ed ka'am kēmon kitene. Suse iye pegge' takalebi we' saki iye. ²⁷ To'o, bakas saki iye duk arak ne matey. Saguwa' ka'ase'an iye we' Tuhanin duk duma'in hadja iye, sampay aku isab, ka'ase'an du ku we' Tuhanin pegge' bang iye miya'an matey magkatamba kasusehankun. ²⁸ Hangkan hep kabaya'anku te'ed we' tapiyu ne iye si ka'am supaya ka 'am magkēg bang magkite ne ka'am balik. Manjari pakulang ne kasusehankun. ²⁹ Hangkan bang tekka iye lu'u sābuhun bi iye, duk magkēg ka'am, pegge' iye pungtina 'ite bi sabab sandel isab iye si Panuhutanten bi Isa Almasi. Subey pagaddatanbi kēmon a 'a kuwe' iyehin, ³⁰ pegge' arak te'ed iye matey sabab paghinangne pu si Almasihin. Ga' kayimananne umulnen supaya ku hadja katabanganne pegge' ga'i ku katabanganbi masa miya'an.

3

Bang ine pangandelan si Paulin

¹ Me' kapungtina'ihanku masandel pu si Isa Almasihin, taman inin sa' panessa'ku si ka 'amin. Subey ka'am luwal magkēg pegge' ka'am suku' pu si Almasi. Ga'i maka'ine si aku bisan tabalikku bakas sinulatku si ka'amin, duk hāp si ka'am duk ka'am asal maghalli'. ² Papateng-pateng ka'am pegge' niya' iyu' me' a'a lu'u maghinangan la'at. Pangēnku siyehin me' asu bingis. Ga'i to'o me' panolo'den, we' subey ko' me' a'ahin inislam meke siye tayima' Tuhanin. ³ Saguwa' kite bi me' masandel pu si Isa Almasihin, kite bi me' a'a tinayima' Tuhanin, duma'in siye, pegge' kite bi pahadjete bi Tuhanin sabab tabang Niyawa Tuhan dem ateyten bi. Duk magkēg kite bi pegge' suku' pu si Isa Almasi kite bi. Duk duma'in pangandelanten bi me' hinangan si baranten kuwe' magislam miya'an. ⁴ Makajari si' ku ngandel si me' hinangan kuwe' inin. Bang niya' a'a magpa'in we' tayima' Tuhanin iye sabab panuhutne āgamane Yahudihin, tada'ag pe iye we' ku. ⁵ Pegge' aku inin walum bahangi ku hadja diyata' kāpan inislam ne ku sa addat Yahudihin. Me' matetto'akun tubu' Benjamin, dambuwa' anak papu' kamihin Isra'il. Asal

aku inin purul Yahudi. Bang pasal sara' sinulat si Musahin, asal tinuhut te'ed we' ku pegge' dambuwa' ku Pariseo, me' mamēbbegan sara'in.⁶ Duk hawal elegku si āgama Yahudihin, bininasa we' ku sasuku masandel pu si Isa Almasihin pegge' ga'i siye kahagad kuwe' akuhin. Bang pasal panuhutku me' da'akan dem sara' tasulat si Musahin, ga' niya' salla'-salla'ku.⁷ Matu'uhin kannalku we' kēmon miya'an mo'o kahāpan si aku. Saguwa' kuwe'itu ga'i ne ku ngandel si me' miya'an pegge' kata'uhanku we' ga' niya' gunane. Isa Almasi hadja pangandelankun.⁸ Duk duma'in hadja miya'an, saguwa' kēmon ne mamahalga' si aku matu'uhin, tinayikutan ne we' ku supaya hadja kata'uhanku Isa Almasi, Panuhutankun, pegge' pasōng te'ed inin mahalga' si aku. Sabab iye tinayikutan we' ku kēmon miya'an duk kimmataku kuwe' me' seggit hadja supaya ku tapanuhut pu Almasi,⁹ duk supaya ku kapagdambuwa' duk iye. Ga' ku kinimmatan bentel sabab panuhutku sara'in saguwa' kinimmatan ku bentel sabab sandelku pu Almasihin. Kabentelan inin pangurung Tuhanin bang kite sandel pu Almasi.¹⁰ Iye hadja kabaya 'ankun we' kata'uhanku te'ed Almasi. Hātinan mabaya' kata'uhanku balakat mamakellum iye balik amban kamateynen duk mabaya' ku magsandal katiksa'an kuwe' panandalne me' katiksa'an matekka si iyehin. Kabaya'ankun we' tatuhutku hadja kinabaya'an Tuhanin kuwe' panuhut Almasihin bisan sampay matey iye.¹¹ Hangkan inin kabaya 'anku, supaya si pasōngan pinakellum du ku amban kamateykun duk ellum ku salama-lama.

Magge'es duk ta'abut inapasin

¹² Ga'i ku magpa'in we' tepe si aku ne kēmon miya'an atawa we' kuwe'itu ga' ne niya' salla'-salla'ku. Saguwa' apasku ne pa'in ngahinang kinabaya'an Isa Almasihin pegge' inin sababnen hangkan ku pagdalu'ne.¹³ To'o, me' kapungtina'ihanku, ga' pe ta'abutku inapasku inin, saguwa' ga'i ne pikilku me' bakas talabeykun. Iye hadja pinikilkun kuwe'itu magge'es te'ed supaya tepe si aku kēmon kabaya'an Tuhan para si aku si pasōnganin.¹⁴ Magge'es ne ku pa'in supaya du tasangkaku kahāpan pangurung Tuhan akuhin. Kahāpan inin umul salama-lama. Tinawag ku we' Tuhanin supaya tapangurungne umul inin si aku pegge' sandel ku pu si Isa Almasi.

¹⁵ Manjari kēmon kite bi me' mabasag sandelne pu si Isa Almasihin subey sali'-sali' pamikilten bi sabab me' miya'an. Saguwa' bang niya' ka'am seddili pamikilbin, na, papasti' Tuhanin du inin si ka'am.¹⁶ Saguwa' subey tuhutte bi ne pa'in me' bakas panolo' Tuhan si kite bi kemuwe matu'uhin.

¹⁷ Manjari me' kapungtina'ihanku, batukanun bi ne pa'in kawul-pi'il kun. Pandogahanun bi isab me' a'a matutukan kawul-pi'il kun duk batukanun bi siye.¹⁸ Daran ka'am

akahanku inin matu'uhin, duk kuwe'itu akahante ne isab ka'am balik duk makatangis-tangis aku, we' ekka a'a magpa'in we' suku' pu si Isa siye saguwa' takitete si kawul-pi'ilden we' kuntarahande du tolo' sabab kamatey Almasi diyata' olomin.¹⁹ Ujud tapī du siye si narka' pegge' me' napsuden kuwe' tuhande, iye luwal tinuhutden. Imbes siye iya', magbantu pe siye sabab me' hinangande maka'iya'-iya'in. Duk iye luwal pinikilden me' bayu'an si dunya inin hadja.²⁰ Saguwa' kite bi, lahatten bi la'i si surga' duk asal agad-agadte bi te'ed pabalik manimbul kitehin bi amban surga', iye Isa Almasi, Panuhutanten bi.²¹ Bang pitu iye, pindahanne ne barante bi malamma duk mamatey inin duk hinangne kuwe' barannen ga'i matey-matey duk makajari patenna' la'i si Tuhan. Si Almasi taga balakat magbaya' si kēmon-kēmonin duk gunane balakatne inin pama'ahune baranten bi.

4

Me' panessa'

¹ Hangkan hep me' kapungtina'ihanku masandel pu si Isa Almasihin, bang inin inase-asete bi amban Almasihin, subey kite bi asal pateteg te'ed sandel si iye. Kalasahante ka'am duk essebte te'ed ka'am. Ka'am jānnen hangkan ku kēgan duk sinna ku te'ed si ka'am.

² Ka'am, Yudi duk Sintiki, buyu'-buyu'te ka'am subey ka'am magsulut-sulut pegge' ka'am kuwe' magpungtina'i ne sabab sandel ne ka'am pu si Isa Almasi Panuhutanten bi.

³ Duk ka'u isab, sawe'ku kapangandelan maghinang si Tuhan malu'uhin, tabanganun ko'aku me' dende iyan duk siye magsulut-sulut. Pegge' matu'uhin tinabangan ku te'ed we' de supaya palatag aka-aka mahāpin. Magtuhut siye duk si Kelemen duk me' sawe'ku sinduwe maghinang si Tuhanin. Me' ēnden kēmon tasulat ne du we' Tuhanin dem libru pangalistahanne ēn me' a'a taga umul si surga' ga' tamanannen.

⁴ Subey ka'am luwal kēgan pegge' suku' pu si Isa Almasi ka'am. Balikku pina'inku miya'an. Subey ka'am kēgan. ⁵ Subey sulut-sulutbi sawe'bin pegge' sōng balik ne pitu Isa Almasi, Panuhutanten bi. ⁶ Da'a ka'am suse sabab ine-ine. Saguwa' bang ka'am ngampun si Tuhan, pākuhun bi si iye me' sukalbin duk da'a kayipatanun bi magsukul si iye. ⁷ Manjari pasanyang Tuhanin iyan dem ateybin duk dem pikilanbin pegge' suku' pu si Isa ka'am. Duk kasanyangan inin ga'i takila-kila.

⁸ Manjari si katambusannen, me' kapungtina'ihanku, subey luwal pikilbi hadja sasuku mahāpin duk me' pata' pinudjihin. Pikilun bi hadja me' mabennalin duk me' pata' pinahadjehin duk me' hinangan mabentelin. Pikilun bi sasuku masutsihin duk me' makasinna-sinnahin duk me' tapudjihin. ⁹ Ine-ine ta'ayabi duk tasangkabi amban aku,

amban bissāku ke atawa amban me' hinangankun, subey te'ed tuhutbi. Duk lu'u du si ka 'am Tuhan mangurung kasanyangan dem ateyten bi.

Magsukul si Paul

¹⁰ Kēgan ku te'ed duk magsukul ku si Panuhutanten bi pegge' tinabang ne isab we' bi sukalkun. Kata'uhanku we' bisaan tiggel-tiggel bahu tekka inin pitu si aku, duma'in hātinan we' ga' ka'am gagal si aku saguwa' pegge' ga' tapabo'ohanbi. ¹¹ Duk duma'in hangkan inin pa'inku we' sabab kasukalan ku, pegge' biyaksa ne ku bisaan ine-ine talabeyku, niya' si aku atawa ga', ga'i ku magsuse. ¹² Talabeyku ne kasukalanin duk talabeyku isab maniya' maglabi-labihin. Biyaksa ne ku hangkan hep bisaan antag duk bisaan sumiyan, bang ku esso atawa inusan, bang labi-labihan ku atawa kasukalan, masih ku ga'i magsuse. ¹³ Tahinangku inin kēmon pegge' tinabangan ku we' Isa Almasi duk urunganne ku basag.

¹⁴ Saguwa' asal hāp pegge' tinabang ku we' bi sakali' ku dem kasusehan. ¹⁵ Ka'am me' malu'u si Pilipihin, kata'uhanbi du we' tagna' magmahalayak ku aka-aka mahāpin lu'u si ka'am, ubus pagtahala' ku amban lahat Makedoniya, luwal hadja ka'am da grupu me' masandel pu si Isa malu'uhin manabang sukalkun. ¹⁶ Duk pala'iku isab si Tessalonikahin, duma'in hadja mintedde pamabo'obi sīn si akuhin panabangbi sukalkun. ¹⁷ Duma'in we' sinna ku hadja makasangka amban ka'am. Saguwa' asal kabaya'ankun we' magkatamba pahala'bi amban Tuhanin. ¹⁸ Kuwe'itu ga'i ne ku kasukalan pegge' tasangkaku ne amban Epaprode me' lasa-lasahan pinabo'ohanbi si akuhin duk maglabi-labi pinangurungbi si aku inin. Kuwe' du inin pangurungbi si Tuhan duk kasulutan te'ed Tuhanin si ka'am. ¹⁹ Duk tabang Tuhanin du kēmon sukalbin amban alata'ne ga'i takila-kilahin. Tabangne sukalbin pegge' sandel ka'am pu Isa Almasi.

²⁰ Pudjite bi Samate bi Tuhanin salama-lama. Amin.

Bissā panambusan

²¹ Kēmon ka'am me' a'a Tuhanin, me' masandel pu si Isa Almasi malu'uhin, essebte ka 'am. Mabo'o bissā si ka'am isab me' pungtina'ite bi matu'u manawe'an akuhin we' essebde ka'am. ²² Kēmon me' masandel pu si Isa matu'uhin, lagi' ne me' maghinang dem astana' sultanin, essebde ka'am.

²³ Karayaw we' luwal ka'am kēmon ipat Isa Almasi, Panuhutanten bi. *Wassalam*